

Avtonomna dežela Furlanija - Julijska krajina

Centralni urad za slovenski jezik

Terminološko posvetovanje s prof. Pirnatom

8. srečanje

17. 3. 2020

ZAPISNIK

Prisotni v videoklicu po Skypu:

- a. za Centralni urad FJK: Jana Černe, Fedra Paclich, Laura Sgubin, Eva Srebrnič, Tanja Sternad;
- b. prof. Rajko Pirnat;

Lokacija: vsak na svojem domu po Skypu

Začetek sestanka: 10.00

Konec sestanka: 12.00

Dnevni red:

- a. prevajalske zagate prevajalcev mreže za slovenski jezik v FJK;
- b. ostanki 8. seje terminološke delovne skupine
- c. določitev datuma za naslednjo sejo delovne skupine;
- d. razno.

Potek seje in sklepi:

- a. Delovna skupina obravnava termine, ki so bili predvideni za obravnavo na 8. srečanju; delovna skupina sklene, da se odslej uvede raba, ki je navedena v spodnji razpredelnici (Razpredelnica 1, stolpec **Predlog delovne skupine**):

Zapisnik 8. terminološkega posvetovanja s prof. Pirnatom z dne 17. marca 2020

PREVAJALSKI DVOMI

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
1	Annullare un documento in originale		Parafirati oziroma ožigosati dokument v izvirniku Uničiti/izničiti listino	<p>Termin je delovna skupina začela obravnavati že na prejšnjem srečanju, a je zaradi potrebe po poglobitvi prekinila razpravo in jo prestavila na to srečanje;</p> <p>Gre za zelo redko pravno prakso v Sloveniji, glede na to, da kolekov ni več; sicer pa se koleki uničujejo, listine ali dokumenti pa se nikakor ne uničujejo (npr. računi); zato je skupina sklenila, da uničiti ali izničiti dokument ni dober prevod in da poišče boljšo ustreznico.</p> <p>V slovenskem jeziku imamo tudi na pravnem področju glagol anulirati, ki se uporablja v zvezi s pogodbami ali dogovori (fran: razglasiti za neveljavno; razveljaviti, uničiti: anulirati dogovor, odlok, pogodbo); lahko bi rekli »anulirati originalno listino« oziroma »anulirati listino v izvirniku«, kar bi pa pomenilo, da postane listino nična. V resnici pa »annullare un documento in originale« ne pomeni, da razglasimo listino za neveljavno, temveč da jo lahko uporabimo samo enkrat za določen namen (npr. pridobitev neke subvencije), nato pa ni več uporabna.</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
				<p>Skupina je obravnavala tudi glagol »amortizirati«, ki se uporablja v povezavi z vrednostnimi papirji/listinami (kar navsezadnje koleki in računi so); amortizacija pa pomeni zmanjševanje vrednosti, kar se navsezadnje približuje pomenu »annullare l'originale« (razvrednotiti dokument).</p> <p>amortizirati listino v izvirniku ali amortizirati originalno listino</p>
2	<p>Enti regionali di decentramento amministrativo</p> <p><i>DDL: "Esercizio coordinato di funzioni e servizi tra gli enti locali del Friuli Venezia Giulia e istituzioni degli enti regionali di decentramento amministrativo"</i></p>	<p>Bivše UTI Unioni territoriali intercomunali - MTU Medobčinske teritorialne unije; te bodo ukinjene, z reformo pa bodo uvedli nove oblike povezovanja med občinami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - convenzioni = sporazumi - Comunità = skupnosti - Comunità di montagna = gorske skupnosti - fusioni di comuni = združenja občin <p>Reforma je še na papirju, sprejet pa je bil predlog zakona, tako da se bo verjetno v kratkem uveljavila (v letu 2021); koalicija na čelu deželne vlade poudarja, da bo z reformo občinam zagotovljeno večje in konkretno samoupravljanje, več svobode pri izvajanju storitev samostojno ali v povezavi z drugimi občinami.</p> <p>Kritika opozicije pa je, da bodo občine prepuščene samim sebi na raznih področjih, ki jih bo potem neposredno upravljala dežela.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Deželne institucije za upravno decentralizacijo • Deželne samoupravne institucije/skupnosti • Deželne uprave za decentralizacijo • Deželne decentralizirane uprave/skupnosti • Deželne uprave za decentralizirano upravljanje 	<p>Delovna skupina se je lotila iskanja ustreznice za poimenovanje nove deželne institucije, a ker je tematika še predmet predloga reforme, je bilo treba zadevo še nekoliko preučiti.</p> <p>Začetno je skupina razmišljala o »Regionalnih upravnih enotah« oziroma o »Deželnih decentraliziranih upravnih enotah«, a ta rešitev bi lahko ustrezala samo, če bi bile te upravne enote neke vrste izpostave dežele (kjer se opravljajo funkcije in naloge dežele).</p> <p>Razlika med slovenskim in italijanskim sistemom je namreč v tem, da so v Sloveniji pristojnosti občin in države veliko bolj ločene;</p> <ul style="list-style-type: none"> - medobčinsko sodelovanje - upravna decentralizacija <p>sta termina, ki za slovenskega bralca ne gresta skupaj, ker gre za dve ločeni načeli/pristopa izvajanja nalog/storitev/služb, ki nista nikoli hkrati prisotna v istem organu/instituciji</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p>Naloga in zadolžitve sedanjih UTI (ki so bile prej v pristojnosti ukinjenih pokrajin) bodo prenesli na deželo, začasno pa jih bo upravljala "ente di decentramento regionale", ki bo prehodna rešitev do ustanovitve novih oblik medobčinskega sodelovanja (31. 12. 2020). Npr. edilizia scolastica di secondo grado (obnova poslopij prvostopenjskih srednjih šol).</p> <p>V ta namen bodo ustanovljene 4 subregionalne institucije (enti sub-regionali), ki bodo pristojne za območja bivših pokrajin, kar bo omogočilo izvajanje nalog in hkrati ukinitvev UTI.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Deželni organi za decentralizirano upravljanje 	<p>Ker naj bi Enti regionali di decentramento amministrativo načeloma služili občinam za skupno izvajanje občinskih nalog, »deželne upravne enote« niso ustrezna rešitev.</p> <p>Pojavili so se naslednji predlogi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Medobčinski upravni organi - ta bi morda prišel v poštev kasneje, ko bodo konkretno poimenovali te oblike sodelovanja (glej razlago v 2. stolpcu) - Medobčinske institucije za upravno sodelovanje <p>Morda pridevnik »medobčinski« v tej prehodni fazi ni sprejemljiv, ker so institucije ustanovljene v okviru dežele (subregionali) (glej razlago v 2. stolpcu)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regijski/Regionalni medobčinski upravni organi - Deželne institucije za občinsko (upravno) sodelovanje - Deželne institucije za medobčinsko sodelovanje <p>Morda bi predlagali od vseh teh ravno:</p> <ul style="list-style-type: none"> Deželne institucije za upravno decentralizacijo ali kvečjemu Deželne institucije za decentralizirano upravljanje <p>- ker je predlog najbolj dobeseden in za to prehodno obdobje menda najmanj tvegana rešitev</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
5	<p>Nota di aggiornamento (al DUP)</p> <p>DUP = documento unico di programmazione</p> <p>ga prevajamo kot</p> <p>ENOTNI PROGRAMSKI DOKUMENT</p>	<p>Documento Unico di Programmazione je proračunski dokument, ki se deli na dva dela:</p> <p>strateški del – vezan na obdobje mandata župana, navaja strateške smernice mandata, glavne izbire programa uprave skladno z zakonodajo in javnimi financami;</p> <p>operativni del – časovno sovpada s proračunom, zato ima triletno veljavo. Deli se na dva dela:</p> <p>1) operativni ukrepi, ki jih uprava želi izvesti v povezavi s strateškimi smernicami iz prvega razdelka;</p> <p>2) triletni načrt javnih investicij in letne posodobitve, triletni kadrovski načrt ipd.</p> <p>DUP pripravi občinski odbor in ga predloži občinskemu svetu v potrditev vsako leto do 31. julija.</p> <p>Če do tega datuma ni bilo mogoče pripraviti večletnega finančnega načrta, občinski odbor pripravi samo strateški del, medtem ko se operativni del naknadno potrdi z Nota di aggiornamento.</p> <p>Vsebine DUP-a občinski svet sprejme do 31.10.</p> <p>Nota di aggiornamento pripravi odbor skupaj z osnutkom proračuna do 15. novembra.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Posodobljena različica Enotnega programskega dokumenta (DUP) • Dopolnjena različica Enotnega programskega dokumenta (DUP) • “Programsko dopolnilo” • “Operativno dopolnilo”, saj je Nota di aggiornamento prav dopolnitev DUP-a kar zadeva njegov operativni del. <p>Ker pa vsekakor povzema tudi strateški del, se je uveljavila posodobitev.</p>	<p>Delovna skupina je dolgo debatirala o raznih možnostih in rešitvah:</p> <p>- po postopku »nota di aggiornamento« spominja na proračunski memorandum, ki je ločen od proračuna; DUP pa bi lahko potem bil proračun; žal pa rešitev ni uporabna, ker je DUP eden od programskih dokumentov, ki jih vsebuje proračun.</p> <p>Zato je skupina preverila bolj dobresedne predloge:</p> <p>Posodobitev oziroma posodobljena različica oziroma Posodobljeno besedilo niso sprejemljivi, ker »Nota di aggiornamento« ne posodablja celotnega DUP-a, pač pa samo operativni del dokumenta; hkrati pa povzema strateški del, tako da na splošno ne moremo reči, da gre za posodobitev, niti za zgolj operativno dopolnitev;</p> <p>Skupina se je opredelila za:</p> <p>Dopolnilno besedilo k Enotnemu programskemu dokumentu</p> <p>Skupina je tudi obravnavala predlog Dopolnilo k Enotnemu programskemu dokumentu, ki pa je bil zavržen, ker je v originalu beseda »nota«, ki je neke vrste dopis, besedilo; in ker se termin dopolnilo lahko še pojavi v tekstu (kot npr. integrazione), da ne bo dvoumno.</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p>Nota di aggiornamento potrdi občinski svet po pridobljenem mnenju revizorja pred potrditvijo proračuna.</p>		
6	<p>DICHIARAZIONE UNICA AUTOCERTIFICATIVA ATTIVITA PRODUTTIVE (DUAAP)</p>	<p><i>Dichiarazione unica autocertificativa - Dichiarazione unica autocertificativa attività produttive – DUAAP</i> je izjava, ki jo je treba predložiti za opravljanje gospodarske dejavnosti (trgovine, bare, restavracije itd.).</p> <p>S to izjavo se pridobijo vsa potrebna dovoljenja za opravljanje dejavnosti: zagon/začetek dejavnosti, selitev dejavnosti, za ureditev napisa nad lokalom.</p> <p>Na raznih terminoloških srečanjih smo se že večkrat spopadli z različnimi vrstami <i>dichiarazioni</i>, v glavnem <i>sostitutive</i>, ampak vsekakor smo to prevajali z izjavo (npr. nadomestno izjavo).</p> <p><i>Autocertificazione</i> (ki pomensko sovпада z <i>dichiarazione sostitutiva di certificazione</i>) smo normirali kot samoizjava. Zdi se nam, da bi tudi <i>dichiarazione autocertificativa</i> lahko imela soroden pomen.</p> <p>https://it.wikipedia.org/wiki/Dichiarazione_sostitutiva_di_certificazione</p> <p>Na splošno smo že večkrat v različnih besednih zvezah obravnavali pridevnik <i>unico</i>: <i>Imposta unica comunale, Testo</i></p>	<p>Enotna samoizjava za gospodarske dejavnosti</p>	<p>Enotna samoizjava za gospodarske dejavnosti</p> <p>Delovna skupina je potrdila predlagano rešitev, tudi ob upoštevanju že normiranih podobnih terminov.</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<i>unico</i> , ki smo ga vedno prevajali s pridevnikom enoten .		
7	SUAP – sportello unico attività produttive	SUAP je portal, ki ga imajo vse italijanske občine, in območna referenčna točka za vodenje vseh postopkov, povezanih s proizvodnimi ali storitvenimi dejavnostmi. Prek portala lahko podjetniki vložijo zahteve, prenesejo obrazce, poiščejo predpise, opravljajo plačila ipd.	Enotno okence za gospodarske dejavnosti	<p>Enotna vstopna točka za gospodarske dejavnosti (SUAP)</p> <p>Delovna skupina je poglobljeno razpravljala o tovrstni ureditvi storitev (tako v uradu kot prek spletnega portala) in ugotovila, da so tudi v Sloveniji službe podobno urejene in da obstajajo npr. poslovne točke evem.si (e-VEM =vse na enem mestu), tj. poslovna točka za podjetja in s.p.-je, kot tudi razne stanovanjske infotočke ipd.</p> <p>predlog »vstopna točka« bi delovalo kot italijanski sportello, saj zagotavlja dostop do storitev tako elektronsko prek portala kot fizično v pisarni.</p>
8	UFFICIO TERRITORIALE DEL GOVERNO – PREFETTURA	<p>prefektúra -e ž (û)</p> <p>1. zlasti v Italiji in Franciji najvišji upravni urad v provinci, departmaju: najvišji upravni urad, upravna enota</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Območni urad/izpostava vlade • Teritorialna/območna upravna enota 	<p>- prefektura – izraz obstoji v slovenščini, tako da ga lahko uporabimo;</p> <p>- za Ufficio territoriale del governo pa gotovo ne bi uporabili besede vlada, ker je vlada v slovenščini organ, ki ima vrhovno izvršilno oblast v državi, ne pomeni pa dejanje vladanja, državne ureditve, ni sinonim za državno upravo; za to bi raje uporabili termin</p> <p>območna upravna enota - prefektura</p> <p>ker po ureditvi ustreza temu, kar je v Italiji prefettura – kljub temu, da mogoče dokumenti, ki jih izdajajo »upravne enote« v Sloveniji niso isti kakor v Italiji.</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
	<p>COMMISSARIATO DEL GOVERNO</p> <p>COMMISSARIO DEL GOVERNO</p>	<p>V Trstu (Trentu in Bocnu) ima na prefekturi sedež tudi Commissariato del governo, ki štiti in jamči mednarodne dogovore mirovne pogodbe z Italijo iz leta 1947 in Londonskega memoranduma iz leta 1954, kjer je določeno, da se civilna uprava od Zavezniške vojaške uprave prenese na cono A Svobodnega Tržaškega ozemlja.</p> <p>Il Commissario del Governo je državni periferni organ s splošnimi pristojnostmi in nalogami zastopanja vlade na pokrajinski ravni.</p> <p>Commissario del Governo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zastopa vlado na pokrajinski ravni; • Je pokrajinska oblast za javno varnost; • Izvaja vse naloge periferne državne uprave, ki niso izrecno dodeljene drugim uradom; • Nadzira druge upravne naloge, ki jih izvaja država, in jih usklajuje z nalogami lokalnih skupnosti; 	<p>komisariat</p> <p>komisar (je odposlanec)</p>	<p>vladni komisariat in vladni komisar</p> <p>pojem komisarja razumemo kot npr. »odposlanca«, zato je lahko res »vladni« komisar, ker neposredno zastopa vlado kot kolegij, ne le državne uprave.</p>

SKLEP (c): Delovna skupina soglaša, da bo naslednja seja dne 27. marca 2020 ob 10.00.

c. RAZNO

///
